

บันทึกองค์ความรู้

ความรู้เรื่อง	การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
เจ้าของความรู้	นายยอดชาย อยู่ยั้งยืน
ตำแหน่ง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สังกัด	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองเพชรบุรี
หมวดที่ ๗	เทคนิคการส่งเสริมกองทุนชุมชนให้เกิดการบริหารงานตาม

หลักธรรมาภิบาล

เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๖๑

สถานที่เกิดเหตุการณ์ ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ที่มา

ความยากจนของประชาชนชาวชนบทเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกรัฐบาลมุ่งแก้ไขให้หมดไป โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ระยะที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๓๖ - ๒๕๓๙ และขยายถึงปี ๒๕๔๐ จำนวน ๑๑,๖๐๘ หมู่บ้าน และมีมติอีกครั้ง เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๐ เห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ระยะที่ ๒ ระหว่างปี ๒๕๔๑ - ๒๕๔๔ เพื่อขยายพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศที่ยังมีคนจนตามข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จำนวน ๒๘,๐๓๘ หมู่บ้าน โดยหลักการ คือ สนับสนุนเงินทุนในระดับหมู่บ้านสำหรับครัวเรือนเป้าหมายไปประกอบอาชีพ โดยไม่มีดอกเบี้ย และมอบอำนาจให้คณะกรรมการกองทุน กข.คจ.ประจำหมู่บ้าน รับผิดชอบบริหารจัดการเงินทุนของหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือนยากจนในชนบททั่วประเทศ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน

ปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไข

จังหวัดเพชรบุรี โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สนับสนุน การขับเคลื่อนเงินทุนในชุมชนให้มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชน โดยการตรวจสอบสภาพกองทุน กข.คจ. ในส่วนความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองเพชรบุรีมีหมู่บ้านที่ได้รับเงินโครงการ กข.คจ.ทั้งหมด ๒๓ หมู่บ้าน ข้าพเจ้าลงพื้นที่ติดตามและตรวจสอบ พบว่ามีปัญหาเรื่องการบริหาร กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ของหมู่บ้านหนึ่ง มีปัญหาค่อนข้างรุนแรง ดังนี้

๑. คณะกรรมการหมดวาระนานแล้ว และกองทุน กข.คจ. ไม่มีการเคลื่อนไหว เงินหายไปจากกองทุนค่อนข้างมาก

๒. ครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินแล้วไม่ส่งคืนตามสัญญา (ค้างชำระเกินกว่าที่ระบุตามสัญญา)

๓. การจัดทำบัญชีต่างๆ ไม่เป็นปัจจุบัน

๔. ประธานกรรมการนำเงินที่สมาชิกชำระคืนไปใช้ส่วนตัว หลังจากประธานต้องโทษติดคุก(จากคดีอื่น)แล้ว เกรงญาติก็ไม่นำเงินที่ได้รับชำระคืนฝากเข้าบัญชี ทำให้ครัวเรือนเป้าหมายไม่กล้านำเงินมาชำระคืนอีกเช่นกันจนถึงปัจจุบัน

เมื่อพบปัญหาแล้ว ข้าพเจ้าจึงเริ่มดำเนินการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ในครั้งแรก ได้เรียกประชุมคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ทุกคนรับทราบปัญหาที่พบจากการตรวจสอบเพื่อหาแนวทางแก้ไขโดยใช้มติจากที่ประชุม ผลจากการประชุมคณะกรรมการฯ มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและได้ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาแต่ละด้านครบทุกปัญหาพร้อมมอบหมายภารกิจให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการ เพื่อจัดทำเอกสารทางบัญชีให้

ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน โดยใช้เวลาในการจัดทำเอกสารหลักฐาน และติดตามสมาชิก ตามที่ตกลงกันในที่ประชุม มติที่ประชุมขอเวลาดำเนินการ ๑๐ วัน และได้กำหนดการประชุมคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องหลักฐานเอกสารในครั้งที่ ๒ จากการประชุมคณะกรรมการในครั้งที่ ๒ พบว่าการจัดทำเอกสาร และเงินโครงการ กข.คจ.รวมดอกเบี้ยที่ได้รับจากธนาคารครบถ้วน จึงดำเนินการเรียกประชุมครัวเรือนเป้าหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ.๒๕๕๓ และยืนยันยอดเงินยืมจากเงินโครงการ กข.คจ. ของหมู่บ้านครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินรับรองเงินยืมถูกต้องตรงตามยอดเงินบัญชีคุมเงินที่คณะกรรมการจัดทำ

ประโยชน์ขององค์ความรู้

๑. กองทุนชุมชนได้รับการตรวจสอบสุขภาพทางการเงิน และมีแผน/แนวทางในการพัฒนากองทุนที่มีประสิทธิภาพ
๒. กองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการกองทุน

ปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ

๑. มีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. แก่คณะกรรมการโครงการ กข.คจ. หมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายให้มากขึ้น โดยการให้การสนับสนุนความรู้จากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ร่วมกันของคนในหมู่บ้าน
๒. มีการส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินโครงการ กข.คจ. มีการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายของครัวเรือน เพื่อให้ครัวเรือนสามารถประเมินผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ และทราบถึงทิศทางในการลงทุนประกอบอาชีพ
๓. การส่งเสริมการบริหารโครงการ กข.คจ. ในรูปเครือข่าย เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลข่าวสารกับคณะกรรมการโครงการ กข.คจ. หมู่บ้าน/ตำบล/อำเภออื่นๆ
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการติดตาม สนับสนุน นิเทศงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่คณะกรรมการโครงการ กข.คจ. หมู่บ้าน ในการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

เทคนิคในการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของสมาชิกกลุ่มเป้าหมาย และค้นหาปัญหาและสาเหตุ
๒. สร้างการยอมรับ ความมั่นใจ และความไว้วางใจ ให้เกิดขึ้น
๓. มติที่ประชุมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

แก่นความรู้

๑. คู่มือดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กรมการพัฒนาชุมชน
๒. ตำราวิชาการต่าง ๆ